

Gf.IV.30.329/2014/5.

A Debreceni Ítéltábla az Ivanovics Ügyvédi Iroda (CÍME, ügyintéző: dr. Ivanovics Andrea ügyvéd) által képviselt FELPEES NEVE (FELPERES CÍME) felperesnek -, a Sarka & Hauser & Karácsony Ügyvédi Iroda (CÍME., ügyintéző: dr. Sarka Attila ügyvéd) és a Nagy és Trócsányi Ügyvédi Iroda (CÍME, ügyintéző: dr. Kodela Viktor ügyvéd) által képviselt I.R. ALPERES NEVE (I.R. ALPERES CÍME.) I.r. és a dr. Huszti György ügyvéd (CÍME.), mint kirendelt ügygondnok által képviselt II.R. ALPERES NEVE (II.R. ALPERES CÍME.) II.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 2014. március 27-én meghozott 13.G.15-13-040048/72. számú ítélete ellen a felperes részéről 77. sorszámon, az I.r. alperes részéről pedig 76. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban - a 2014. szeptember 17. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes viszontkeresetét elutasítja, a felperes által az I.r. alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 7 011 700 Ft (Hétmillió-tizenegyezer-hétszáz) Ft-ra leszállítja, az I.r. alperes által az államnak fizetendő illeték összegét 1 790 000 (Egymillió-hétszázkilencvenezer) Ft-ra felemeli, az állam terhén maradó illeték összegét 6 610 000 (Hatmillió-hatszázötvenezer) Ft-ban állapítja meg, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 1 905 000 (Egymillió-kilencszázötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság .../9. számú végzése folytán megismételt elsőfokú eljárásban 72. sorszámon meghozott újabb ítéletében kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 17 800 935 Ft-ot és annak 2008. augusztus 29-étől a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 8 030 000 Ft perköltséget.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 290 000 Ft feljegyzett illetéket és megállapította, hogy ezt meghaladóan a le nem rótt további 8 110 000 Ft illeték az állam terhén marad.

Az ítéletben megállapított, a fellebbezések elbírálása szempontjából releváns tényállás a következő volt:

2005. július 5-én a felperes és az I.r. alperes között határozatlan időtartamra szóló raktározási szerződés jött létre 6679,65 tonna intervenciós takarmánykukorica tárolására. A raktározási szerződés alapján a **CÍM1** alatti külterületi ingatlanon található - az I.r. alperes által **SZ.I.** egyéni vállalkozótól 5 éves időtartamra bérbe vett - 1. számú tárolóba 2049,02 tonna, a 2. számú tárolóba pedig 4630,63 tonna intervenciós takarmánykukorica került betárolásra.

A felperes 2006. augusztus 18-án - a raktározási szerződésben biztosított rendes felmondás jogával élve - a szerződést 2007. augusztus 31. napjára felmondta.

A felmondási idő lejártát megelőzően, 2007. június 2-án a 2. számú tárolót viharok érte, amelynek során a viharos szél a 2. számú raktár hullámpala fedését megbontotta és emiatt a tárolóban elhelyezett termény egy része megázott.

A **TELEPÜLÉS1** 2. számú tárolóban, valamint az ugyancsak az I.r. alperes által bérelt, **TELEPÜLÉS2** en található tárolóban bekövetkezett viharokra tekintettel az I.r. alperes felelősségbiztosítója összesen 28 000 000 Ft-ot fizetett ki, amely összeget a biztosító - a felperes és az I.r. alperes között létrejött raktározási szerződésbe foglalt engedményezési nyilatkozatra tekintettel - közvetlenül a felperesnek utalta át. A felperes a részére átutalt összegből 19 332 478 Ft-ot számolt el a **TELEPÜLÉS1** 2. számú tárolóban bekövetkezett kárra.

Az I.r. alperes a **TELEPÜLÉS1** 2. számú tároló sérült hullámpala fedését kijavíttatta és azt követően folyamatosan végezte a raktárban a megázott kukorica helyben forgatását és szellőztetését, amelynek érdekében más telephelyekről munkavállalókat irányított át a **TELEPÜLÉS1** raktárhoz.

Az I.r. alperes - szóban - többször kérte a felperes alkalmazottaitól, hogy intézkedjenek az áru elszállításáról, illetőleg a további minőségromlás elkerülése érdekében a felperes járuljon hozzá a termény áttárolásához, azonban a felperes részéről a kért intézkedések megtételére sem a raktározási szerződés tartama alatt, sem 2007. augusztus 31-e után nem került sor.

A felperes alkalmazottai a raktározási szerződés megszűnését követően is több alkalommal végeztek helyszíni ellenőrzést a **TELEPÜLÉS1** tárolókban, amelyek során a betárolt termény minőségromlásával kapcsolatos észrevételt nem rögzítettek.

A felperes 2007. július 3-tól kezdődően több alkalommal hirdette eladásra az I.r. alperes által tárolt intervenciós kukoricát.

2007. december 5-én a **KFT1.** vételi ajánlatot tett a perbeli kukoricára, amelyet a felperes 2007. december 10-én elfogadott.

A vevő jelenlétében 2008. január 15-én megtartott mintavételt követően elvégzett laboratóriumi minőségvizsgálatok azonban azt állapították meg, hogy a tárolókban lévő kukorica minősége nem felel meg az európai uniós követelményeknek, amelyre tekintettel a **KFT1.** 2008. február 5-én elállt a felperessel kötött adásvételi szerződéstől.

A felperes 2008. január 15-től kezdődően tárolási díjat az I.r. alperesnek nem fizetett.

2008. március 11-én a felperes és az I.r. alperes képviselői helyszíni konzultációt tartottak, amelynek során megállapították, hogy a tárolt kukorica 15-30%-a minőségromlás miatt

nem használható fel, további 20-25%-a pedig a kezeléshez szükséges fizikai mozgítás hatására válhat értéktelenné.

Ezt követően a felperes a raktározási szerződés 5. számú mellékletében foglaltak szerinti veszteségkezelési eljárást folytatott le, amelynek eredményeként 2008. április 7-én 438 325 420 Ft-ról szóló számlát állított ki az I.r. alperes felé.

Az I.r. alperes a számlát nem fizette ki, arra hivatkozással, hogy a felperes felmondása következtében a raktározási szerződés 2007. július 31-én megszűnt, ő pedig felelős őrzői pozícióba került.

2008. januárjában az I.r. alperes vállalkozási szerződéseket kötött a **TELEPÜLÉS1** raktárakban tárolt, elázott kukorica gépi és kézi forgatásának, szellőztetésének illetőleg gázosításának elvégzésére, amely szerződések alapján a 2008. január 1-je és 2008. július 1-je közötti időszakra vonatkozóan az **KFT2**-nek 960 000 Ft-ot, a **BT1**-nek 8 400 000 Ft-ot, az **BT2**-nek pedig 2 179 133 Ft-ot fizetett ki.

2008. június 1-jén az I.r. alperes a felelős őrzésében lévő kukoricára adásvételi szerződést kötött a **KFT3**-vel, azonban a szerződés nem ment teljesedésbe, mivel a vevő a szerződésben vállalt előre fizetési kötelezettségét nem teljesítette.

2008. június 16-án az I.r. alperes a **KFT1**-vel kötött adásvételi szerződést a perbeli kukoricára 43 000 Ft + áfa/tonna egységáron.

A vevő az áru kitárolását megkezdte, azonban 1663 tonna elszállítása után az áru nem megfelelő minőségére hivatkozással elállt a szerződéstől.

Az általa elszállított 1663 tonna kukorica ellenértékéből a **KFT1**. 478,46 tonna árát (21 243 624 Ft-ot) megfizetett az I.r. alperesnek, a további 1184,54 tonna ellenértékét pedig az I.r. alperes által a tiszaberceli 04. és 08. raktárakban tárolt, az intervenciós minőségnek meg nem felelő, ugyanilyen mennyiségű terménye tulajdonjogának az I.r. alperes részére történő átengedésével egyenlítette ki.

Az I.r. alperes ugyanakkor megfizetett a **KFT1**-nek 1 392 510 Ft-ot az általa a **TELEPÜLÉS1** tárolókban 2008. július 1-jén elvégeztetett gázosítás ellenértékére.

2008. július 29-én az I.r. alperes a II.r. alperessel kötött adásvételi szerződést a **TELEPÜLÉS1** tárolókban lévő 6679,65 tonna romlott kukorica értékesítésére 80 euró + áfa/tonna egységáron és a terményt a vevő birtokába adta.

Az adásvételi szerződés megkötésekor a II.r. alperes ügyvezetője **SZ.Z.** volt, aki az I.r. alperes ügyvezetőjének, **G.L.-nek** a veje.

A II.r. alperes 2008. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolója szerint az előző évhez viszonyítottan a befektetett eszközök értéke 25 206 000 Ft-ról 21 720 000 Ft-ra csökkent, ugyanakkor az eszközök értéke 86 177 000 Ft-ról 103 162 000 Ft-ra, a saját tőke mértéke 35 635 000 Ft-ról 52 286 000 Ft-ra nőtt, míg a kötelezettségek mértéke 49 192 000 Ft-ról 50 567 000 Ft-ra, a források mértéke pedig 86 177 000 Ft-ról 103 162 000 Ft-ra változott.

A II.r. alperes 2008. augusztus 1-jén bérleti szerződést kötött a **TELEPÜLÉS1** tárolók tulajdonosával, SZ.I.-val, majd megkezdte a raktárakban lévő kukorica elszállítását és 2008. augusztus 6-ig 950 tonna kukoricát elszállított.

2008. augusztus 6-án az I.r. alperessel korábban adásvételi szerződést kötő **KFT3.** - a korábban megkötött szerződésre hivatkozással - ugyancsak megkezdte a **TELEPÜLÉS1** tárolókban lévő kukorica elszállítását és abból ténylegesen 1300 tonnát el is szállított.

A II.r. alperes a kukorica jogtalan elsajátítása miatt feljelentést tett a Nyíregyházi Rendőrkapitányságon és birtokháborítás megállapítását kérte S. Város Jegyzőjétől.

A II.r. alperes feljelentése alapján indult büntetőeljárás keretében fogatosított rendőri intézkedés hatására a **KFT3.** által elszállított 1300 tonna kukoricából 630 tonna visszakerült az II.r. alperes birtokába, 700 tonnát azonban ismeretlen személyek eltulajdonítottak.

A II.r. alperes feljelentése alapján indult büntetőeljárásban a Miskolci Törvényszék az .../206. számú ítéletében a **KFT3.** ügyvezetőjét, P.A.-t bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett lopás bűntettében, valamint társtettesként elkövetett magánokirat hamisítás vétségében.

A büntető bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint a vádlott 1028,92 tonna, a II.r. alperes tulajdonát képező kukoricát szállított el TELEPÜLÉS3-ról, amely mennyiségből 681,4 tonna került lefoglalásra és a sértett részére kiadásra.

Tartalmazta ugyanakkor a büntető bíróság ítélete, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárásban felmerült adatok szerint nem zárható ki, hogy a vádlott a tényállásban írtnál nagyobb mennyiséget tulajdonított el.

A 2008. augusztus 6-i birtokháborítást követően a II.r. alperes közölte az I.r. alperessel, hogy csak abban az esetben nem áll el a közöttük létrejött adásvételi szerződéstől, ha a **TELEPÜLÉS1** raktárakban még meglévő kukoricát az I.r. alperes a saját költségén a II.r. alperes TELEPÜLÉS2 telephelyére szállítja.

Erre tekintettel az I.r. alperes 2008. augusztus 25-én fuvarozási szerződést kötött az **KFT4.**-vel, amely gazdasági társaságnak összesen 5 626 388 Ft fuvardíjat fizetett ki, míg az elszállított kukorica ki és betárolásával az I.r. alperesnek 6 883 800 Ft költsége merült fel.

A II.r. alperes a részére leszállított kukorica vételárából csupán 2049 tonna ellenértékét fizette meg az I.r. alperesnek 45 565 702 Ft összegben. Ezért az I.r. alperes 2011. október 21-én pert indított a Fővárosi Bíróságon a II.r. alperes ellen 102 562 124 Ft és járulékai megfizetése iránt.

A Fővárosi Törvényszék a 2012. szeptember 4-én jogerőre emelkedett .../7. számú végzésével az I.r. alperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította arra tekintettel, hogy az I.r. alperes az illetékfeljegyzési jog engedélyezése iránti kérelme jogerős elutasítását követően a kereseti illetéket nem róta le.

Az I.r. alperes több alkalommal felajánlotta a felperesnek, hogy a II.r. alperessel szemben fennálló 102 562 164 Ft és járulékai iránti követelését rá engedményezi, a felperes azonban az ajánlatot nem fogadta el.

2013. április 4-én az I.r. alperes ismételten keresetet nyújtott be a II.r. alperessel szemben a hátralékos vételár és járulékai megfizetése iránt.

A Fővárosi Törvényszék az .../2. számú végzésével azonban az illetékességének hiányát állapította meg és a keresetlevelet - az adásvételi szerződésbe foglalt illetékességi kikötésre hivatkozással - átteni rendelte a Nyíregyházi Törvényszékhez.

2008. október 3-án a II.r. alperes N.B.-tal kötött megállapodást, a még birtokában lévő, romlott kukorica megsemmisítésére, amely megállapodás alapján **N.B.** 3400 tonna csirizes állagú, ázott kukoricát szállított el a II.r. alperestől, amelyet trágyaként használt fel.

Az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg továbbá, hogy a biztosítóval történt tárgyalások során az I.r. alperest dr. **B.L.** ügyvéd képviselte, amely tevékenységéért az I.r. alperes összesen bruttó 1 311 600 Ft-ot fizetett ki az ügyvédnek.

Ezen túlmenően az I.r. alperes dr. **B.L.**-t bízta meg azzal is, hogy a felelős őrzésből származó elszámolás kapcsán tárgyaljon a felperessel, amely tevékenysége ellenértékéért az I.r. alperes bruttó 1 000 000 Ft-ot majd további bruttó 1 400 000 Ft-ot fizetett meg a jogi képviselőnek.

Dr. **L.L.** igazságügyi szakértőnek az alap-, valamint a megismételt eljárásban készített szakértői véleményei alapján az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg továbbá, hogy a 2007. június 2-i káresemény során legkevesebb 1000 liter esővíz folyt be a 2. számú tárolóba, amely az ott tárolt terményen átfolyva, a tárolótér közepén gyűlt össze.

A beázás olyan helyen történt, amelyhez csak úgy lehetett hozzáférni, ha a termény jelentős részét, mintegy 1/4-ét kihordják a raktárból.

A termény károsodása a raktárkészlet 1-2 héten belüli ideiglenes kitárolásával lett volna elkerülhető, kitárolás nélkül azonban az alperesnek a 100% arányban telített raktárban az áru folyamatos forgatására, szellőztetésére nem volt lehetősége, ahhoz ugyanis arra lett volna szükség, hogy a raktár belterületének legalább 20-30%-a üres legyen.

A szakértő véleménye szerint 2007. augusztusának végén a 2. számú tárolóban tárolt termény 1/4-e már károsodott lehetett.

Az iratok között fellelhető minőségi tanúsítványok alapján a szakértő tényként állapította meg továbbá, hogy 2008. január 15-én a beázással nem érintett 1. számú tárolóban tárolt kukorica minősége sem felelt meg az intervenciós minőségnek, amelynek indokaként a szakértő azt adta elő, hogy a több éves tárolás során szükségszerűen elvégzett forgatás és szellőztetés következtében a tárolóban lévő termény minősége beázás nélkül is romolhatott, másrészt a 2. számú tárolóban a beázást követően kialakult fertőzés a termény kezeléséhez használt eszközök, illetőleg az élő kártevők közvetítésével átjuthatott az 1. számú tárolóba.

A felperes az alapeljárásban előterjesztett, módosított keresetében 418 992 943 Ft és járulékai megfizetésére kérte az I.r. alperest kötelezni elsődlegesen szerződésszegéssel okozott kártérítés jogcímén, másodlagosan pedig a felelős őrzésből fakadó kötelezettségei megszegésére hivatkozással. A kereseti kérelme összecszerűségét a felperes akként határozta meg, hogy a veszteségkezelési eljárás eredményeként az I.r. alperes felé kiszámlázott 438 325 420 Ft-ot csökkentette a biztosító által megfizetett 28 000 000 Ft-ból az általa a perbeli kárra elszámolt 19 332 478 Ft-tal.

Az I.r. alperes a felperes keresetének az elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a raktározási szerződés a felperes rendes felmondása következtében 2007. augusztus 31. napján megszűnt és ettől az időponttól kezdődően a tárolókban lévő kukorica a felelős őrzésébe került.

Állította, hogy a kár elhárítása érdekében minden tőle elvárható intézkedést megtett, ezért a felperesnek a bekövetkezett kárát magának kell viselnie.

A 2008. január 15-ét követő időszakban a felelős őrzéssel felmerült költségeit összesen 48 806 563 Ft-ban jelölte meg, amely összeg meghaladta a kukorica értékesítéséből a II.r. alperestől hozzá ténylegesen befolyt bevételt. A **KFT1.**-től kapott vételárba pedig beszámította a biztosító által a felperesnek átutalt összeget, így véleménye szerint a felperessel szemben tartozása nem áll fenn.

Az elsőfokú bíróság a 2012. május 23-án meghozott .../110. számú ítéletében az I.r. alperest arra kötelezte, hogy a fizessen meg a felperesnek 108 771 223 Ft-ot és annak járulékait, ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I.r. alperes is fellebbezést terjesztettek elő.

A fellebbezéseket elbíráló Debreceni Ítéltábla a 2012. október 9-én meghozott .../8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében részben akként változtatta meg, hogy az I.r. alperes marasztalásának tőkeösszegét 109 752 731 Ft-ra felemelte.

A jogerős ítélettel szemben a felperes felülvizsgálati kérelmet, az I.r. alperes pedig csatlakozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2013. április 18-án meghozott .../9. számú végzésével a jogerős ítéletet az elsőfokú bíróság ítéletére kiterjedően hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A végzése indoklásában a Kúria megállapította, hogy az eljáró bíróságok a tényállást a szükséges mértékben nem tárták fel, mivel a rendelkezésre álló adatokból nem lehet megállapítani, hogy az 1. és 2. számú tárolókban elhelyezett kukorica összekeverésére mikor, milyen körülmények között került sor és ennek milyen kihatása volt a kukorica értékére.

Rámutatott, hogy amennyiben az összekeverésre nem került sor, úgy az 1. számú tárolóban elhelyezett, viharkárral nem érintett kukorica értékét nem indokolt a romlott kukoricára irányadó 80 euró/tonna egységáron figyelembe venni. Amennyiben pedig az összekeverésre sor került, úgy vizsgálni kell ennek indokoltságát, célszerűségét és az árura kiható értékvonzatát.

A Kúria megállapítása szerint a szükséges mértékben nem került feltárássra a tényállás a **KFT1.** által visszaszolgáltatott 1184,54 tonna kukorica tekintetében sem. Az eljáró bíróságok ezt a mennyiséget is 80 euró/tonna értékben vették figyelembe, holott nem volt tisztázott annak minősége, ezáltal pedig a valós értéke.

A Kúria álláspontja szerint megalapozottan hivatkozott a felperes a felülvizsgálati kérelmében arra is, hogy matematikailag követhetetlen az eljáró bíróságoknak a kukorica mennyiségével kapcsolatos számítása, mivel az elszállított és visszaszállított mennyiségekre figyelemmel a raktárakban 3400 tonna kukorica nem maradhatott.

Az I.r. alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmével összefüggésben pedig rámutatott, hogy az I.r. alperes azzal, hogy a be nem folyt vételár hátralék vonatkozásában a pert megindította, eleget tett a felelős őrzésből folyó kötelezettségének, az azonban a régi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján sem volt elvárható tőle, mint felelős őrzőtől, hogy egy bizonytalan kimenetelű pert a saját költségére lefolytasson.

Ezért az eljárás bíróságok helytelenül jutottak arra a következtetésre, hogy a felperes a régi Ptk. 339. §-ának (1) bekezdése alapján alappal igényelhetette az I.r. alperestől az alperesek között létrejött szerződésben kikötött, de az I.r. alpereshez ténylegesen be nem folyt vételárrész megtérítését is.

Rögzítette a Kúria a végzésében, hogy a rendelkezésre állt adatok alapján megalapozott döntés hozható az I.r. alperes által a felelős őrzéssel összefüggő költségek körében hivatkozott, dr. **B.L.** ügyvédnek kifizetett ügyvédi munkadíjak tekintetében, ugyanakkor a II.r. alperes tiszaberceli telepére történt szállítással összefüggő fel- és lerakodási, valamint szállítási költségek mértékét és elszámolásának esetleges indokoltságát befolyásolja, hogy mekkora volt a ténylegesen elszállított mennyiség, az honnan került elszállításra a II.r. alpereshez.

A megismételt eljárásban a felperes a keresetét akként módosította, hogy az I.r. alperest elsődlegesen a régi Ptk. 196-197. §-ai alapján kérte kötelezni 68 736 155 Ft és járulékai megfizetésére. Előadta, hogy a felelős őrzésből fakadó elszámolás körében az I.r. alperes nem számolt el a **KFT1.**-től megkapott 21 243 624 Ft és a II.r. alperestől megkapott 45 565 702 Ft összegű vételárrészekkel, továbbá a **KFT1.**-től árucseréként megkapott 1184,54 tonna kukorica ellenértékével, amelyet a felperes 50 935 220 Ft-ban jelölt meg.

A felperes állítása szerint tehát az I.r. alperes a régi Ptk. 196-197. §-ai alapján összesen 117 744 546 Ft-tal köteles felé elszámolni, amelyből az I.r. alperes jogszerűen vonhatta le a biztosító által már kifizetett 19 332 748 Ft-ot, valamint az őrzéssel felmerült és felperes által elismert 29 675 643 Ft költségét, így a tartozása ezen a jogcímen: 68 736 155 Ft.

Ezen túlmenően a felperes a módosított keresetében a régi Ptk. 339. és 344. §-ai alapján egyetemlegesen kérte kötelezni az alpereseket 191 581 298 Ft kártérítés és járulékai megfizetésére.

Ez az összeg két tételből tevődött össze:

1. A II.r. alperestől beszédni elmulasztott 102 562 124 Ft vételárrészből és az
2. 1. számú tárolóban elhelyezett 2049,42 tonna kukorica intervenciós ára és a II.r. alperessel kötött szerződésben megjelölt ára közötti - 89 019 674 Ft összegű - különbözetből.

Az alperesek a felperes módosított keresetének az elutasítását kérték.

Az I.r. alperes az alapeljárásban már előterjesztett védekezésén túl hivatkozott arra is, hogy a per tárgyát képező árunak nem a felperes volt a tulajdonosa, ezáltal a felperesnek nincs keresetösség jogi joga a perbeli igény érvényesítésére.

Emellett viszontkeresetet terjesztett elő a felperessel szemben, amelyben 29 675 643 Ft felelős őrzési költség és annak járulékai megfizetésére kérte a felperest kötelezni.

A felperes részéről a megismételt eljárásban perbe vont II.r. alperes a vele szemben előterjesztett kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a felperes a per során nem bizonyította, hogy a II.r. alperes olyan felróható magatartást tanúsított volna, amellyel összefüggésben a felperest kár érte.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét a II.r. alperessel szemben teljes egészében, az I.r. alperessel szemben pedig a túlnyomó részében alaptalannak találta.

Mindenekelőtt megállapította, hogy „A közös agrárpolitika finanszírozásáról” szóló 1290/2005/EK rendelet 32. cikkének (1) bekezdésében foglaltak alapján a felperes mint kifizető ügynökség jogosult volt a perbeli kárigényt a saját nevében érvényesíteni, ezért az I.r. alperes a felperes keresetösség jogának hiányára alaptalanul hivatkozott.

A felperesnek az I.r. alperessel szemben a régi Ptk. 196-197. §-aira alapított, módosított kereseti kérelmével összefüggésben megállapította, hogy a felperes a per során nem bizonyította azt az állítását, hogy a 2008. június 16-án megkötött adásvételi szerződés megszüntetése kapcsán az I.r. alperes 1184,54 tonna jó minőségű, a szabványnak megfelelő kukoricát kapott vissza, ezért ezen mennyiség tekintetében nem az alperesek közötti szerződésben szereplő egységár (80 euró + áfa/tonna), hanem az I.r. alperes és a **KFT1.** között létrejött szerződésben kikötött egységár (43 000 Ft + áfa/tonna) alapján köteles felé elszámolni.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a cserével érintett árumennyiség rossz minőségét támasztotta alá egyrészt az eljárás során kihallgatott **B.R.** és **M.ZS.** tanúk vallomása, valamint a **KFT1.** 2014. január 31-én keltezett nyilatkozata. Az eljárás során a felperes kérte a megjelölt nyilatkozatot aláíró **SZ.L.** tanúkenti kihallgatását, azonban az elsőfokú bíróság a felperesnek ezt az indítványát elutasította, mivel a 2014. január 31-én megtett és a **KFT1.** nevében korábban tett nyilatkozatok között ellentmondás nem volt tapasztalható.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I.r. alperes felelős őrzőként köteles elszámolni a felperes felé a **KFT1.**-től megkapott 21 243 624 Ft és a II.r. alperestől kapott 45 565 702 Ft vételárral, amely összegekből jogszerűen levonhatta a felelős őrzéssel felmerült, elismert 29 675 643 Ft költségét és a biztosító által a felperesnek kifizetett 19 332 748 Ft-ot, amely elszámolás eredményeként az I.r. alperes tartozása a felperes felé: 17 800 935 Ft.

A felperesnek az I.r. alperessel szemben a régi Ptk. 339. §-ára alapított kártérítési igényét az elsőfokú bíróság teljes egészében megalapozatlannak találta.

Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a per során a felperest terhelte a bizonyítás abban a vonatkozásban, hogy a viharkárral nem érintett 1. számú raktárban elhelyezett 2049,02 tonna kukorica minősége a II.r. alperes részére történt értékesítés időpontjában megfelelt az intervenció minőségi követelményeknek, ezért az I.r. alperes az intervenció minőségű kukorica egységára (65 621 Ft/tonna) és az alperesek közötti szerződésben megjelölt egységár (80 euró/tonna) közötti árkülönbözetet (összesen 89 019 674 Ft-ot) köteles számára kártérítésként megfizetni.

Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint azonban a felperes ennek a bizonyítási kötelezettségének a per során nem tett eleget, ahogyan nem bizonyította a felperes azt az állítását sem, hogy az 1. számú tárolóban elhelyezett termény kezelését a felelős őrzőként eljáró I.r. alperes nem megfelelően végezte, ezért a minőségromlás miatt bekövetkezett kárt szintén neki kell viselnie.

Rámutatott, hogy az eljárás során kizárólag a felperes állította, hogy az I.r. alperes nem megfelelően végezte a tárolókban elhelyezett termény kezelését, ugyanakkor az eljárás során kihallgatott tanúk vallomásai, a helyszíni ellenőrzésekről készült jegyzőkönyvek, valamint a per során beszerzett szakértői vélemény is azt támasztották alá, hogy az I.r. alperes mind a szerződés megszűnése előtt, mind pedig a felelős őrzés időszakában

minden tőle elvárható magatartást megtett az áru minőségének megőrzése végett, felróható magatartást nem tanúsított.

Az elsőfokú bíróság „életszerűtlennek” tartotta a felperesnek azt a hivatkozását, hogy az I.r. alperes a viharok bekövetkezését követően a két raktárban lévő terményt szándékosan összekeverte. Ezzel szemben elfogadta az I.r. alperesnek azt az előadását, hogy a különböző tárolókban elhelyezett termények az értékesítések, valamint a bűncselekmény elkövetése és az ellopott termény visszaszállítása során keveredhettek. Utalt arra is, hogy dr. **L.L.** szakértő kiegészítő szakértői véleménye szerint alappal feltételezhető, hogy a két raktár között „átfertőződés” történt, melynek pontos időpontját utólag már nem lehet megállapítani.

A megismételt eljárásban a felperes indítványozta szakértő kirendelését annak a kérdésnek a megválaszolására, hogy 2008. július 29-én a hazai piaci értékesítésre szánt kukorica vonatkozásában a 43 000 Ft tonnánkénti ár megfelelő ellenérték volt-e.

Az elsőfokú bíróság a felperesnek ezt az indítványát elutasította, amely döntését azzal indokolta, hogy a per során az nem volt vitás, hogy a szabványnak megfelelő minőségű termény vonatkozásában a 43 000 Ft tonnánkénti ár 2008. júliusában megfelelő volt.

Vita a felek között a II.r. alperesnek értékesített kukorica tényleges minőségében volt, amelyet szakértői módszerrel már nem lehetett volna meghatározni figyelemmel arra, hogy az időközben megsemmisítésre került.

A felperes kártérítési igényének a II.r. alperestől beszedni elmulasztott vételárrész megtérítésére irányuló részével összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt a Kúria hatályon kívül helyező végzésében kifejtettekre, amely szerint az I.r. alperestől mint felelős őrzőtől nem volt elvárható, hogy a II.r. alperessel szemben peres úton érvényesítse a felperes követelését, ezért a felperesnek a beszedni elmulasztott hasznok megfizetésére irányuló kártérítési igényét ugyancsak alaptalannak találta.

Az ítélete indokolásában foglaltak szerint az elsőfokú bíróság az I.r. alperesnek a 29 675 643 Ft felelős őrzési költség megfizetésére irányuló viszontkeresetét megalapozottnak, az ezen felüli őrzési költségekre vonatkozó beszámítási kifogását azonban alaptalannak találta.

Ez utóbbival összefüggésben fenntartotta azt a korábbi ítéletében kifejtett jogi álláspontját, amely szerint a dr. **B.L.** ügyvédnek kifizetett ügyvédi költség, valamint a terménynek a **TELEPÜLÉS4**-ről **TELEPÜLÉS2**-re történt átszállításával felmerült költség, a felelős őrzéssel felmerült költségek között jogszerűen nem volt elszámolható.

Ugyancsak fenntartotta az elsőfokú bíróság a korábbi ítéletében tett megállapításait a II.r. alperes birtokába adott, valamint a **TELEPÜLÉS4**-ről **TELEPÜLÉS2**-re átszállított és ott megsemmisített árumennyiség vonatkozásában.

A II.r. alperessel szemben előterjesztett kereset elutasítását az elsőfokú bíróság azzal indokolta, hogy a per során a felperes nem bizonyította, hogy a II.r. alperes bármilyen olyan felróható magatartást tanúsított volna, amellyel okozati összefüggésben a felperest kár érte.

Rámutatott, hogy a felperes csupán állította, de nem bizonyította azt az állítását, hogy a II.r. alperes eredendően képtelen lett volna az I.r. alperessel megkötött adásvételi

szerezés teljesítésére, ezért az alperesek - figyelemmel a törvényes képviselőik között fennálló rokon kapcsolatára is - egymás körülményeiről tudva, együttesen okoztak kárt a felperesnek.

Ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a II.r. alperes beszerzett mérlegadatai nem támasztották alá a felperesnek azt az állítását, hogy a II.r. alperes képtelen lett volna a szerződés teljesítésére, továbbá hogy a gazdasági életben nem tekinthető szokatlanul az a magatartás, hogy az árut tovább értékesítő vevő, a hozzá befolyt vételárból egyenlíti ki az általa megvásárolt áru vételárát.

A perköltségre vonatkozó döntését az elsőfokú bíróság - egyebek mellett - azzal indokolta, hogy a felperes eredeti kereseti kérelme 418 992 943 Ft megfizetésére irányult, amelyhez képest a felperes csupán 4,2%-ban lett pernyertes, ezért a perköltség számításánál ezt az arányt kellett figyelembe venni.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes és az I.r. alperes nyújtottak be fellebbezést.

A felperes az elsődleges fellebbezési kérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a módosított keresetében foglaltak szerinti megváltoztatását kérte.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást részben megalapozatlanul (iratellenesen) állapította meg, a helyesen megállapított tényekből téves jogi következtetést vont le, továbbá teljes körűen nem tett eleget a Kúria utasításának, mivel részletesen nem vizsgálta, hogy az I.r. alperes milyen minőségű és értékű takarmánykukoricával rendelkezett, ezáltal pedig megalapozatlanul állapította meg a II.r. alperes birtokába került takarmánykukorica árát.

A II.r. alperes részére értékesített termény mennyiségével összefüggésben a felperes rámutatott arra, hogy a perben okiratok bizonyították, hogy 2005. júliusában a **TELEPÜLÉS1** 1. számú raktárba 2049,02 tonna, a 2. számú raktárba pedig 4630,63 tonna takarmánykukorica került betárolásra.

2008. júniusában a **KFT1**. elszállított 1663 tonna kukoricát, ezért a raktárakban 5016 tonna maradt.

A vevő ugyan az általa elszállított 1663 tonnából 1184,54 tonnát visszaszolgáltató módon, hogy azt elcserélte az I.r. alperestől kapott ugyanilyen mennyiségű kukoricával, azonban az I.r. alperes birtokában a cserét követően is csupán 6200,5 tonna termény maradt, amiből következik, hogy a II.r. alperessel történt szerződéskötés időpontjában az I.r. alperes nem rendelkezett a szerződésben megjelölt 6679 tonna terménnyel.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak az ítéletében pontosan meg kellett volna jelölnie, hogy az I.r. alperes milyen mennyiségű takarmánykukoricát értékesített, illetve adott át a II.r. alperesnek, amely adatot azonban az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazza, ezért az sérti a Pp. 275. §-ának (4) és (5) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseket.

A felperes állítása szerint nem tett eleget az elsőfokú bíróság a Kúria hatályon kívül helyező végzésében előírtaknak a II.r. alperes részére értékesített takarmánykukorica értékének meghatározása során sem.

A felperes és az I.r. alperes közötti elszámolás alapjául szolgáló áru értékét annak szerződéskötéskori minősége alapján lehetett meghatározni.

A felperes álláspontja szerint az értékesített takarmánykukorica minőségével összefüggésben az elsőfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy nem történt meg a **TELEPÜLÉS1** 1. és 2. számú raktárakban őrzött takarmánykukorica összekeverése, ugyanakkor az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg, hogy a két tárolóban lévő áru keveredése, azok értékesítésekor illetőleg a bűncselekmény elkövetésekor következett be.

Állítása szerint okirati bizonyítékok igazolták, hogy 2008. január 15-én sem az 1. számú, sem a 2. számú tárolóban őrzött kukorica minősége nem érte el az intervenciós minőséget, amely tényre tekintettel már az I.r. alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a minőségromlás nem neki felróható okból következett be.

Ezt a tényt pedig az I.r. alperes a per során nem tudta bizonyítani.

Utalt arra, hogy a raktározási szerződés fennállása alatt a takarmánykukorica minőségének megőrzése az I.r. alperes objektív kötelezettsége volt, a felelős őrzés időtartama alatt pedig jogszabályon alapuló kötelezettsége volt, hogy megakadályozza az 1. és 2. számú raktárak közötti „átfertőződést”.

Amennyiben az I.r. alperes ezt a kötelezettségét megszegte, az ebből eredő kárért felelősséggel tartozik.

Hivatkozott arra is, hogy a perben kirendelt szakértő csak a megismételt eljárás során jutott arra a következtetésre, hogy az 1. számú raktárban őrzött kukorica minőségének romlását a 2. számú raktárban tárolt kukorica „átfertőző” hatása eredményezte és ezt a megállapítását semmilyen konkrét adattal nem támasztotta alá, ezért a szakvéleményt - a felperes álláspontja szerint - a perben bizonyítékként nem lehetett volna figyelembe venni. Előadta továbbá, hogy a megismételt eljárásban szakértő kirendelését indítványozta a II.r. alperesnek értékesített termény minőségének megállapítására, azonban az indítványát az elsőfokú bíróság elutasította arra hivatkozással, hogy a már megsemmisített kukorica minősége a szakértő részéről sem állapítható meg.

A felperes megítélése szerint az elsőfokú bíróság ezzel a döntésével eljárási szabálysértést követett el, mivel szakkérdésben foglalt állást.

A felperes állítása szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul állapította meg az ítéletében, hogy a **KFT1.**-vel „elcserélt” 1148,54 tonna, **TELEPÜLÉS2**en tárolt takarmánykukorica értéke csupán 80 euró/tonna volt.

Ezzel összefüggésben hivatkozott arra, hogy az I.r. alperes az alapeljárás során úgy nyilatkozott, hogy a cserével „vitathatatlanul jól járt, mivel jobb minőségű kukoricát kapott vissza a **KFT1.**-től, mint amit ő értékesített részére” (2010. november 10-i beadvány 8. oldal).

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a cserével érintett takarmánykukorica minőségének és árának meghatározása során helytelenül értékelte **B.R.** és **M.ZS.** tanúk vallomásait, mivel a tanúk ebben a körben konkrét információval, adattal nem rendelkeztek.

Ezzel szemben az a tény, hogy a **KFT1.** a **TELEPÜLÉS4**on tárolt kukoricából 1663 tonnát elszállított és annak a szerződésben meghatározott ellenértékét részben pénzben, részben pedig terményben az I.r. alperes felé kiegyenlítette, azt igazolja, hogy sem a **KFT1.** által

elszállított termény, sem pedig az általa visszaszármaztatott termény nem lehetett értéktelen.

Arra az esetre pedig, ha az ítélet tábla azt állapítaná meg, hogy az I.r. alperes rosszabb minőségű árura cserélte a felperesnek az általa őrzött kukoricáját, azt kérte, hogy a cserével okozati összefüggésben őt ért kár bekövetkezéséért állapítsa meg az I.r. alperes felelősségét.

A II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelme megalapozottságának alátámasztására a felperes a fellebbezésében is hivatkozott a BH. 2004. évi 6. számában megjelent, a bírói jogértelmezési gyakorlatot összegző Civilisztikai Kollégiumvezetői Tanácskozás ajánlására. Az abban kifejtettekre tekintettel pedig állította, hogy a kukorica értékesítésében a II.r. alperes az I.r. alperes teljesítési segédjének minősült, aki az I.r. alperessel egyetemlegesen felel a felperesnek okozott kárért.

Sérelmezte a felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróságnak a perköltség viselésére vonatkozó döntését is. Ezzel összefüggésben állította, hogy az elsőfokú bíróság a pernyertesség és a pervesztesség arányának meghatározása során tévesen vette figyelembe a felperes eredeti kereseti kérelmét. A megismételt eljárásban ugyanis a felperes leszállította a keresetét, amelyre tekintettel az elsőfokú bíróságnak - álláspontja szerint - a pernyertesség és a pervesztesség arányát a leszállított keresete alapján kellett volna megállapítania.

Az I.r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte akként, hogy az ítélet tábla az I.r. alperes marasztalásának mértékét 16 189 920 Ft-tal szállítsa le.

E fellebbezési kérelme indokaként pedig arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperessel szemben jogszerűen elszámolható felelős őrzési költségek közül alaptalanul mellőzte a II.r. alperesnek értékesített kukorica **TELEPÜLÉS2**re történő szállításával, illetőleg ki- és betárolásával felmerült összesen 12 478 320 Ft-ot, valamint a dr. **B.L.** ügyvéd részére kifizetett összesen 3 711 600 Ft ügyvédi munkadíjat.

A szállítási költséggel összefüggésben utalt arra, hogy a II.r. alperes a teljes vételárat a birtokba adáskor még nem fizette ki, ezért az ügylet akkor még nem ment teljesedésbe, ugyanakkor ezen ráfordítás nélkül az értékesített teljes árukészlet tönkre ment volna.

A dr. **B.L.** ügyvédnek kifizetett ügyvédi munkadíj tekintetében pedig előadta, hogy az számlával igazolt, a felperes érdekében felmerült olyan költség volt, amelyet az I.r. alperes a felelős őrzés költségei között jogszerűen elszámolhat.

Megjegyezte, hogy amennyiben a fenti költségek a felelős őrzés költségeiként nem volnának elszámolhatók, akkor kártérítés jogcímén járnának részére.

A II.r. alperes ügygondnoka a másodfokú eljárásban nyilatkozatot nem tett, a fellebbezési tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését kis részben - a perköltség tekintetében - alaposnak, az I.r. alperes fellebbezését pedig teljes egészében alaptalannak találta.

Az ítélet tábla megállapítása szerint - ellentétben a felperes fellebbezésében előadottakkal - az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban teljes mértékben eleget tett a Kúria hatályon kívül helyező végzésében előírtaknak, a tényállást a szükséges mértékben feltárta, az így megállapított tényállásból pedig túlnyomórészt helyes jogi következtetésekre jutott.

A Kúria végzésében kifejtettekre tekintettel a megismételt eljárásban már nem volt vita a felek között a tekintetben, hogy a felperes és az I.r. alperes közötti raktározási szerződés 2007. augusztus 31. napján megszűnt és ettől az időponttól kezdődően a **TELEPÜLÉS1** raktárakban tárolt takarmánykukorica az I.r. alperes felelős őrzésébe került, amely jogi helyzet 2008. július 29-ig, a tárolókban lévő terménynek a II.r. alperes részére történt értékesítéséig és birtokba adásáig állt fenn.

A felperes arra helyesen hivatkozott a fellebbezésében, hogy mivel az I.r. alperes felelős őrzése 2008. július 29-én megszűnt, a felelős őrzésből eredő elszámolás kapcsán az elsőfokú bíróság szükségtelenül vizsgálta, hogy mi lett a felelős őrző által értékesített és a vevő birtokába adott terménynek a sorsa, mivel az I.r. alperes a felelős őrzése megszűnésekor az őrzetében volt árumennyiséggel volt köteles elszámolni a felperes felé.

Alaptalanul állította azonban a felperes a fellebbezésében, hogy a rendelkezésre állt adatokból a II.r. alperes birtokába adott termény mennyiségét nem lehetett megállapítani, ezért az elsőfokú bíróság ítélete e tekintetben megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság az ítélete 38. oldalán részletesen levezette, miként változott a **TELEPÜLÉS1** tárolókban őrzött kukorica mennyisége, ezáltal pedig mennyi volt az a termény mennyiség, amellyel az I.r. alperes - mint felelős őrző - a régi Ptk. 196-197. §-ai alapján köteles volt elszámolni a felperes felé.

E levezetés szerint pedig a felperes érvelése csupán annyiban volt helytálló, hogy 2008. július 29-én a szerződésben megjelölt 6679 tonnával szemben az I.r. alperesnek csupán 6200 tonna takarmánykukorica lehetett a birtokában, tehát a szerződésben megjelölt mennyiségi adat nem volt valós.

Ennek azonban az I.r. alperes és a felperes közötti, a felelős őrzésből származó elszámolás kapcsán nem volt jelentősége. Az I.r. alperes ugyanis - értelemszerűen - csak a ténylegesen a felelős őrzetébe került mennyiséggel volt köteles elszámolni a felperes felé. A szerződésben szereplő és a II.r. alperesnek ténylegesen birtokba adott mennyiségek közötti eltéréseknek a felperes és az I.r. alperes közötti jogviszonyban akkor lett volna jelentősége, ha a szerződésben megjelölt mennyiség kevesebb lett volna az I.r. alperes felelős őrzetében lévő tényleges mennyiségnél. Ebben az esetben ugyanis az I.r. alperes a szerződésben megjelölt mennyiségen felüli terménnyel is köteles lett volna a felperes felé elszámolni.

A jelen esetben azonban - a felperes állítása szerint is - a felelős őrzés megszűnésekor az I.r. alperesnek csupán 6200 tonna takarmánykukorica lehetett a birtokában, ezért az I.r. alperes ezzel az árumennyiséggel volt köteles a felperes felé elszámolni, függetlenül attól, hogy az alperesek a közöttük létrejött szerződésben - vélhetően tévedésből - ennél nagyobb mennyiséget tüntettek fel.

Rámutat az ítélet tábla arra is, önmagában az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a bűncselekménnyel eltulajdonított termény mennyiségét - kis mértékben - a büntetőeljárásban megállapított tényállástól eltérően állapította meg, nem tette megalapozatlanná az elsőfokú bíróság ítéletét.

A következőkes bírósági gyakorlat szerint ugyanis a polgári perben eljáró bíróságot a büntetőügyben meghozott, jogerős ítélet csak annyiban köti, hogy a bűnösség kérdésében attól nem térhet el. A büntető ítéletben megállapított tényállás azonban a polgári perben eljáró bíróságot nem köti, így nincs akadálya annak, hogy a per során felmerült valamennyi bizonyíték figyelembevételével a büntetőügyben eljáró bíróságtól eltérő tényállást állapítson meg (BH2003.457.; BDT2010.2249.).

Alaptalanul hivatkozott a felperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg az I.r. alperes elszámolási kötelezettségének alapjául szolgáló takarmánykukorica minőségét, ezáltal pedig annak értékét.

A perben okirati bizonyítékok igazolták, hogy 2008. január 15-én mindkét **TELEPÜLÉS1** raktárban lévő termény károsodott volt.

Ugyancsak nem vitás peradat, hogy 2008. tavaszán a felperes a veszteségkezelési eljárást a teljes - tehát mindkét tárolóban elhelyezett - termény mennyiségre folytatta le, amiből az következik, hogy mind az 1., mind a 2. számú tárolóban lévő takarmánykukoricát károsodottnak tekintette.

E nem vitás bizonyítékokkal szemben pedig a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az 1. számú tárolóban tárolt kukorica minősége 2008. július 29-én az általa állított (intervenció) minőségű, az értéke pedig tonnánként 62 621 Ft volt, ezért az I.r. alperes ezzel az értékkel köteles felé elszámolni.

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes ezt az állítását a per során nem bizonyította.

A felperes részéről az ebben a körben indítványozott szakértői bizonyítás erre nem volt alkalmas, hiszen a vitatott termény időközben már megsemmisítésre került, ezért annak minőségét már szakértői módszerrel sem lehetett megállapítani.

Mindemellett a felperes bizonyítási indítványa a 43 000 Ft tonnánkénti ár megfelelőségének vizsgálatára irányult, amely kérdésben a felek között vita nem volt.

Mindezekre tekintettel pedig az elsőfokú bíróság a felperesnek a szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát jogszabálysértés nélkül utasította el.

Az elszámolás körébe tartozó takarmánykukorica minőségével összefüggésben a felperes arra helyesen hivatkozott, hogy amennyiben az 1. számú tárolóban tárolt takarmánykukorica minőségének romlása az I.r. alperesnek felróható okból következett be, úgy a termény értékében jelentkező árkülönbözet megtérítését az I.r. alperestől a régi Ptk. 339. §-a alapján alappal igényelhetette.

Etekintetben azonban a bizonyítás ugyancsak a felperest terhelte, tehát neki kellett (volna) azt bizonyítania, hogy a káreseménnyel nem érintett 1. számú tárolóban tárolt takarmánykukorica minősége az I.r. alperesnek felróható okból romlott le (BH1982.346. számú eseti döntés).

Helyesen, a rendelkezésére állt bizonyítékok okszerű értékelése alapján állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes etekintetben sem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek és nem bizonyította, hogy az I.r. alperes az 1. és 2. számú raktárakban tárolt termények kezelése során nem úgy járt el, ahogy az tőle az adott helyzetben általában elvárható lett volna és az 1. számú tárolóban tárolt takarmánykukorica minősége ennek következtében romlott le. (Azt, hogy a két raktárban tárolt kukoricát az I.r. alperes

szándékosan összekeverte volna, a felperes már maga sem állította, ellenkezőleg a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy „összekeverésre” nem került sor.)

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy a felperesnek ezt az állítását sem a perben beszerzett szakértői vélemény, sem a kihallgatott tanúk vallomásai, sem pedig az ellenőrzésekről készült jegyzőkönyvek nem támasztották alá. Ezzel összefüggésben az ítéletábra rámutat arra is, hogy a raktározási szerződés megszűnését követően az I.r. alperesnek a tárolókban lévő takarmánykukorica kezelésére, minőségének megóvására vonatkozó kötelezettségének a tartalma megváltozott. Ezt követően ugyanis már nem a raktározási szerződés szigorú rendelkezései voltak rá irányadók, hanem a régi Ptk.-nak a felelős őrzésre vonatkozó szabályai. E szabályok alapján pedig nem volt elvárható az I.r. alperestől, hogy az őrzött dolog értékéhez viszonyítottan is magas, azzal arányban nem álló terhet vállaljon magára a dolog minőségének megóvása érdekében.

Ezzel szemben a felperestől elvárható lett volna, hogy - mint az őrzött dolog felett rendelkezni jogosult - minden lehetséges intézkedést tegyen az I.r. alperes által őrzött termény további károsodásának elkerülése érdekében, amelynek azonban a felperes nem tett eleget.

(A Kúria a hatályon kívül helyező végzésében maga is rámutatott, hogy az I.r. alperes kártérítési felelősségének megítélésénél nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a felperes a felelős őrzésbe került kukoricát nem vette át és a viharok során sérült termény további, következményi károsodáshoz saját felróható magatartása, az I.r. alperes által ajánlott intézkedések teljes elutasítása is hozzájárult.)

Ugyancsak alaptalanul kérte a felperes a fellebbezésében a **KFT1.**-től „visszakapott” 1184,54 tonna kukoricának a 43 000 Ft tonnánkénti áron történő elszámolását.

A perben ugyanis okiratok igazolták, hogy a **KFT1.** az áru rossz minőségére hivatkozással tagadta meg a szerződés teljesítését és csupán a további szállítási költségek felmerülésének elkerülése érdekében állapodott meg az I.r. alperessel az áru kicserélésében.

Abból pedig, hogy a vevő az árut rossz minőségűnek ítélte, az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett arra, hogy a cserét is hasonló, rossz minőségű áruval kívánta megvalósítani.

Az elsőfokú bíróságnak ezt a megállapítását alátámasztotta SZ.L.-nak, a **KFT1.** nevében 2014. január 31-én megtett írásbeli nyilatkozata, amellyel összefüggésben az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az nem állt ellentétben a **KFT1.** nevében korábban tett nyilatkozattal, ezáltal pedig a felperes - pusztán erre hivatkozással - alaptalanul kérte a nyilatkozatot aláíró **SZ.L.** tanúkenti kihallgatását.

Az „elcserélt” takarmánykukorica minőségével összefüggésben az ítéletábra megjegyzi, hogy a felperes pontatlanul idézte a fellebbezésében az I.r. alperesnek a 2010. november 10-i beadványban található nyilatkozatát, mivel abban az I.r. alperes azt adta elő, hogy „valamivel jobb minőségű kukoricát kapott vissza a **KFT1.**-től, mint amit ő értékesített részére”. Az I.r. alperesnek ebből a nyilatkozatából pedig megalapozottan még nem lehetett azt a következtetést levonni, hogy a **KFT1.**-től „cserébe” kapott takarmánykukorica értéke tonnánként 43 000 Ft volt.

Alaptalanul sérelmezte a felperes a fellebbezésében a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmének az elutasítását is.

Az ítélet tábla tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtettekkel, azt csupán annyival egészíti ki, hogy mivel a bíróság a felperesnek az I.r. alperessel szemben kártérítés jogcímén előterjesztett keresetét teljes egészében alaptalannak találta - értelemszerűen - a felperesnek az alperesek közös károkozására és a II.r. alperes egyetemleges felelősségére való hivatkozását sem lehetett megalapozottnak elfogadni.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla a felperes fellebbezésének a per főtárgyát érintő részeit alaptalannak találta.

Ugyancsak alaptalan volt az I.r. alperesnek a dr. **B.L.** részére kifizetett ügyvédi munkadíjnak, valamint a már eladott terménynek a **TELEPÜLÉS4**ről **TELEPÜLÉS2**re történő átszállításával felmerült költségeknek a felelős őrzési költségek közötti elszámolására irányuló fellebbezése.

Az I.r. alperes által elszámolni kért ügyvédi munkadíjak közül a biztosító előtti eljárással felmerült munkadíj az I.r. alperes részéről még a raktározási szerződés fennállása alatt adott ügyvédi megbízáson alapult.

A biztosítóval szembeni kárigény érvényesítése a raktározási szerződéshez kapcsolódott, abból folyó kötelezettsége volt az I.r. alperesnek.

Ezért függetlenül attól, hogy az ügyvédi munkadíj kifizetésére már a raktározási szerződés megszűnése után került sor, ezt a költséget nem lehetett az I.r. alperes felelős őrzésével felmerült költségnek tekinteni.

A birtokháborítási ügyhöz, valamint a büntetőeljáráshoz kapcsolódó ügyvédi munkadíjak pedig az I.r. alperes felelős őrzésének megszűnése után és a II.r. alperes jogi képviselőjével összefüggésben merültek fel (dr. **B.L.** mind a birtokháborítási ügyben, mind a büntetőeljárás során a II.r. alperes képviselőjét látta el), ezért azokat szintén nem lehetett az I.r. alperes felelős őrzésével felmerült költségnek tekinteni.

Az alperesek között létrejött adásvételi szerződés szerint az I.r. alperes teljesítésének helye **TELEPÜLÉS4** (**TELEPÜLÉS1**) volt, ezért a tárolók kulcsainak átadásával az I.r. alperes részéről az adásvételi szerződés teljesítése megtörtént.

Az I.r. alperesnek már nem volt szerződéses kötelezettsége, hogy a II.r. alperes által megvásárolt terményt a saját költségén **TELEPÜLÉS4**ről **TELEPÜLÉS2**re átszállítsa. Erre - az I.r. alperes előadása szerint - azért került sor, mert a II.r. alperes kilátásba helyezte a szerződéstől való elállását.

Az I.r. alperes tehát a termény ki- és betárolásának, valamint **TELEPÜLÉS2**re történő átszállításának költségét azért vállalta magára, mert úgy ítélte meg, hogy a II.r. alperes jogszerűen elállhatott (volna) a szerződéstől.

Ennek a döntésének a következményeit pedig az I.r. alperesnek magának kell viselnie, az ezzel felmerült költségét pedig nem lehet a jogosult érdekében végzett őrzési tevékenységével felmerült költségnek tekinteni. Utal arra is az ítélet tábla, hogy az I.r. alperes szervezeti képviselőjének a fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozata szerint az elszállított és a ki- és betárolt terménymennyiség közötti eltérés számítási hibából adódott.

Az ítélet tábla - a fellebbezésben előadottaktól eltérő indokok alapján, azonban - részben alaposnak találta a felperes fellebbezésének a perköltségre vonatkozó részét.

A felperes arra alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében, hogy a jelen esetben a pernyertesség-pervesztesség arányát a bíróságnak a leszállított kereseti kérelme alapján kellett volna megállapítania.

A következőkes bírósági gyakorlat szerint ugyanis a kereset leszállítása esetén a leszállítással érintett rész tekintetében a felperest főszabály szerint pervesztesnek kell tekinteni. Ettől a főszabálytól csak akkor indokolt eltérni, ha a kereset leszállítására az alperes teljesítése vagy más hasonló ok miatt került sor. Ilyen ok fennállását azonban a jelen esetben nem lehetett megállapítani.

Észlelte ugyanakkor az ítéletábla, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül ítélte meg a felek pernyertességét és pervesztességét az I.r. alperes részéről előterjesztett viszontkereset tekintetében.

A viszontkereset vonatkozásában ellentmondás volt tapasztalható az ítélet rendelkező része és indokolása között, hiszen az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság az I.r. alperes viszontkeresetét megalapozottnak találta, az ítélet rendelkező része azonban a felperes marasztalására vonatkozó rendelkezést nem tartalmazott.

Az ítélet indokolásában kifejtettekéből az ítéletábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság az I.r. alperes viszontkeresetét csupán beszámítási kifogásként találta alaposnak, viszontkeresetként azonban nem.

Ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha az ítélete rendelkező részében az I.r. alperes viszontkeresetét elutasítja, a pernyertesség-pervesztesség arányát pedig a 29 675 643 Ft összegű, alaptalan viszontkeresetre is figyelemmel állapítja meg. Ennek során pedig abból kellett kiindulni, hogy a perben érvényesített követelések együttes összege 448 668 586 Ft (418 992 943 Ft + 29 675 643 Ft) volt.

Az I.r. alperes pervesztesnek tekintendő egyrészt az alaptalan viszontkeresete (29 675 643 Ft), másrészt az elsőfokú bíróság által megítélt 17 800 935 Ft, azaz összesen 47 476 578 Ft vonatkozásában. Ennek az összegnek az aránya a kereseti-viszontkereseti követelésekhez képest 10,6%, szemben az elsőfokú bíróság által megállapított 4,2%-kal.

Az elsőfokú bíróság ugyanakkor helyesen állapította meg a felperes pervesztességi-pernyertességi arányát a kereset vonatkozásában és ezért helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes számára az I.r. alperes 26 000 Ft költséget köteles megfizetni (a felperes részéről előlegezett 72 267 Ft költség ugyanis csak a felperes kereseti kérelmével összefüggésben merült fel).

A Kúria határozatában megítélt 1 000 000 - 1 000 000 Ft perköltségből pedig - figyelembe véve az utóbb a másodfokú bíróság által megállapított pernyertességi-pervesztességi arányt (10,6%) - a felperesnek jár 106 000 Ft, az I.r. alperesnek pedig 894 000 Ft ügyvédi munkadíj.

A felperest megilleti még a pernyertességére (47 476 578 Ft) eső áfával számított 1 624 297 Ft ügyvédi munkadíj, tehát összesen (26 000 Ft + 106 000 Ft + 1 624 297 Ft), 1 756 297 Ft. Ugyanakkor az I.r. alperest az elsőfokú bíróság helyes számítása szerint megilleti 7 874 000 Ft illetve 894 000 Ft ügyvédi munkadíj, összesen 8 768 000 Ft. Ebből levonva a felperesnek járó összeget, 7 011 700 Ft az a perköltség, amelynek a megtérítésére az

elsőfokú bíróság által egyébként helyesen felhívott jogszabályhelyek alapján a felperes az I.r. alperes javára köteles.

A megváltozott pernyertességi-pervesztességi arányokra, illetve a viszontkereset alaptalanságára tekintettel az I.r. alperest terheli még a viszontkeresetének az 1 500 000 Ft-os illetéke, ezért az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által megállapított 290 000 Ft összegű illetéket 1 790 000 Ft-ra emelte fel és emiatt módosította az állam terhén maradó illeték összegét is. Rámutat az ítélet tábla, hogy a Pp. 253. §-a (3) bekezdésének második mondata szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelmek és ellenkérelmek korlátaira tekintet nélkül határozhat az államnak járó illeték összegéről.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint részben megváltoztatta.

A másodfokú eljárásban sem a felperes, sem az I.r. alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az ítélet tábla a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján határozott a nagyobb részben pernyertes I.r. alperest megillető perköltségről „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének c) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján, amelyet figyelembe véve a kifejtett ügyvédi tevékenységet is mérsékelt összegben állapított meg.

A II.r. alperes a másodfokú eljárásban írásbeli ellenkérelmet nem terjesztett elő, a tárgyaláson nem vett részt, ezért az ítélet tábla az ügygondnoka számára díjat nem állapított meg.

Az ítélet táblának tekintve, hogy megismételt eljárásban „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény 51. §-ában foglalt kedvezmény érvényesült, a fellebbezési illetékről döntenie nem kellett.

Debrecen, 2014. szeptember 17.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -